

VEZÉRCIKK

Szemelvények a *Fohászok Vallomások* című könyvből

„Az által lett nyilvánvalóvá az Isten szeretete bennünk, hogy az Ő egyszülött Fiát elküldte az Isten e világra, hogy éljünk általa.” (1Jn 4,9)

„Isten ott kezd létezni, ahol a teremtmény véget ér. Isten csak annyit kíván tőled, hogy lépj ki önmagadból a teremtmények módján, és engeddd, hogy Isten Isten lehessen benned. A legkisebb teremtett kép, amely beléd ivódik, ugyanolyan nagy, mint Isten. Miért? Mert egy egész Isten útját zárja el előled! Amint ez a kép beléd hatol, Istennek és egész istenségének hátrálnia kell. De amint ez a kép távozik, belép Isten. És Isten olyan erősen kérlek téged, hogy lépj ki önmagadból a teremtmények módján, mintha egész üdvössége ezen múlna. Nos jó ember, mit árt neked, ha megengeded Istennek, hogy Isten legyen benned? Lépj ki magadból teljesen Isten kedvéért, s akkor Isten is teljesen kilép magából a te kedvéért. Ahol e kettő kilép, ott az, ami megmarad: az Egyszerű Egy. Ebben az Egyben szüli az Atya a Fiát a legfelső forrásban. Itt virágozik ki a Szentlélek...”

Eckhardt, misztikus (1260–1327)

„A nép, amely sötétségben jár vala, lát nagy világosságot; akik lakoznak a halál árnyékának földében, fény ragyog fel fölöttük.” (Ézs 9,2)

„Egyszerre csak jobban láttam, mint valaha félelmeimet, próbatételeimet és kísértéseimet. Amikor kiáradt a fény, mindaz, ami a fényen kívül volt, sötétségnek, halálnak, kísértésnek tűnt; az istentelen, bűnös dolgok mind nyilvánvalóvá és láthatóvá váltak a fényben. Ezután tiszta tűz támadt bennem, s akkor láttam, hogy miként járt át Ő, tisztító tűzhez hasonlóan... akkor rám szállt a megkülönböztetés lelke, amelyben élesen láttam a saját gondolkodásomat, nyögésemet és sóhajtásomat, s hogy mi volt az, ami megvilágosított engem. Lélekben ekkor eljutottam a lángoló kardon át Isten paradicsomába. Minden megújult, és az egész teremtés másként illatozott, mint azelőtt; valóban teljességgel leírhatatlanul. Most már csak tisztaságot, ártatlanságot és igazságot ismertem; mert Jézus Krisztus által újjászülettem Isten képmásává.”

George Fox, a kvéker mozgalom alapítója, vándorprédikátor (1627–1691)

„Az Úrnak Lelke van én rajtam, mivelhogy felkent engem, hogy a szegényeknek az evangéliumot hirdesse, elküldött, hogy a töredelmes szívűeket meggyógyítsam, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek és a vakok szemeinek megnyílását, hogy szabadon bocsássam a lesújtottakat, hogy hirdesse az Úrnak kedves esztendejét.” (Lk 4,18–19)

„A szegények és gyengék tárták fel előttem

Jézus nagy titkát.

Ha követni akarod őt, nem kapaszkodhatsz fölfelé

a siker és a hatalom létráján,

egyre fontosabbá válva.

Inkább lefelé kell lépkedned,

hogy a megtört és szenvedő emberekkel találkozz

és velük járj.
Ott a fény, amely a sötétségben ragyog,
szegénységük sötétjében.
A szegények, akikkel hivatásod szerint megosztod életed,
talán a betegek és öregek,
a munkanélküliek,
vagy kábítószeresek rabságába került fiatalok
a szitkozódók, akiket rettenetesen megbántottak fiatal
korukban,
tehetetlen nyomorultak vagy AIDS-től betegek,
a börtönből most szabadultak;
nyomornegyedek és gettók lakói,
ahol oly nagy az éhség és a szenvedés,
emberek, akiket bőrük színe miatt nyomnak el,
emberek, akik magányosak a túlszűfolt városokban,
emberek, akik szenvednek.”

Jean Vanier, a Bárka-közösségek szervezője (1928–) (A Bárka-közösségek csökkent értelmű és fogyatékos emberek között végeznek szolgáltatást.)

EGY EMLÉKEZETES KARÁCSONY

Álmatlan szenteste • Fábrián József

A karácsony azért olyan kedves ünnep, mert Isten szeretete a legnagyobb ajándékát adta az emberiségnek: „Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta...”. Ha nem is ismerik az emberek Isten ajándékát, mégis az ajándékozás ünnep számukra. Mi hívő szülők is arra törekszünk, hogy amint csak tehetjük, ajándékokkal kedveskedjünk szereteteinknek. Egy ilyen karácsonyunk emlékét írom le most.

1954 karácsonyára készültünk. Gyermekeink már számolgatták, hogy hányat kell még aludni karácsonyig. Feleséggel mi is számolgattunk, milyen sok minden kellene, de semmire sem jut a kis fizetésemből. A gyülekezet tagjai is szegények voltak, bár erejük felett adakoztak és sokfelé kellett osztani azt. Így a pásztor számára is csak mérsékelt fizetés jutott. Házilag állítottuk elő a gyermekeknek szánt ajándékokat. Én fából faragtam babákat, a feleségem felöltöztette azokat. Egy testvértől fenyőfa-gallyakat kértem, amiket egy használt söprű nyelére kötöttem. Így lett karácsonyfánk is. Szaloncukrot főzött a feleségem. (Nem tudom miből és hogyan.) Az előző karácsonyról megőrzött selyempapírba csomagoltattuk. Néhány alma és dió is akadt. Mire beköszönt a szenteste, gyermekeink nagy öröme, volt karácsonyfa, és alatta némi ajándék is. Elolvastuk az Igéből a karácsonyi történetet, elénekeltük a „Csendes éjt” és hamar lefeküdtünk, mert nem volt tüzelőnk, és az ágyban gyorsan megmelegedtünk. A feleségem és gyermekeim hamar elaludtak, de én nem tudtam aludni. Fájt, hogy annyi hiánnyal kell küszködnünk. Lassan kialakult bennem a gondolat, hogy visszautazok Budapestre, és a szakmámban vállalok munkát, mert ott sokkal nagyobb jövedelmem lesz, és jobban telik majd a szükséges dolgokra is. Gondolataimban egy kép zavart meg. Láttam, hogy a másik szobánkban valaki csendesen takargatja az ott alvó gyermekeinket. Amikor ott végzett, nesztelenül átjött a mi szobánkba és az ott alvó gyermekeinket takargatta be. Odaszóltam hozzá: „Anyuka, mikor keltél fel? Mit csinálsz?” Szavaimra a mellettem fekvő feleségem felébredt és álmosan válaszolt: „...Mi... mit mondasz...?” Nagyon megdöbbenem és a fehér alakra mutattam és kérdeztem: „...Akkor az ott kicsoda?” Mire feleségem szeméből kiment az álom, már semmit sem láttunk. Mostmár

azért nem tudtam aludni, mert megértettem, hogy Isten angyala járt nálunk. Elszégyelltem magam kishitúségemért, és elhatároztam, hogy maradok az evangélium szolgálatában. Korán reggel felkeltem, és amikor az ajtót kinyitottam, valami huppanást hallottam. Az ajtókilincsről egy csomag esett a földre. Tudtam, hogy nem az angyalok hozták le az égből, hanem Isten gyermekeinek szívét indította az Úr a csomag összeállítására. Amikor kibontottuk a csomagot, pontosan azokat a dolgokat találtuk abban, amik felől az éjszaka olyan keserű szívvel gondolkodtam. Örömkönnyek között köszöntük meg az Úr gondviselő szeretetét. Imánk zajára a gyermekeink is fölébredtek. Nem lehet leírni azt az örömet, ami betöltötte szívünket és kis otthonunkat. A gyerekek örömben ugráltak, mi pedig könnyek között adtunk hálát az Úrnak. Igen, az Isten megpróbál, de nem hagy el! Neki még ma is vannak angyalai, akiket gyermekeinek szolgálatára rendel.

Azt gondolom, hogy ez volt a sok karácsony közül a legemlékezetesebb. Egy életre szóló leckét is megtanultunk belőle: nem szabad aggodalmaskodni, mert nekünk egy csodálatosan gondviselő Istenünk van, és vannak drága testvéreink, akik tudnak hallgatni Urunk tanácsára. Ezen a karácsonyon hány léleknek szereztél örömet?

{k1990401}

Az Ige testté lett! • Tfirst Gyula

A Karácsonyt mindig otthon, szeretteim körében töltöttem, ezért szerencsésnek mondhatom magamat. Ez az ünnep – evangéliumi üzenetén túl – jelenthet néhány nap nyugalmat, csendes meghitt órákat. Találkozhatunk közeli, vagy távoli rokonainkkal. Szeretteinket megajándékozunk, s magunk is örülünk a meglepetésnek.

Egyszer bizonytalannak tűnt, hogy hazaérkezem Karácsonyra. Ez 1981-ben történt.

November közepétől New Yorkban voltam hivatalos kiküldetésben. A város – láthatóan – az ünnepekre készült. Az ünnepsor a hálaadás napjával kezdődött, majd folytatódott az adventi vasárnapokkal. A templomok, imaházak megteltek. Vasárnaponként én is részt vettem különböző egyházak istentiszteletein. Ahogy teltek a napok, mind több jelenség, esemény jelezte az ünnep közeledtét: az ismert karácsonyi dallamok, a koszorúkkal díszített üzletek, hivatalok, munkahelyek, a Rockefeller Center toronyépülete előtti téren felállított óriás karácsonyfa, a város számtalan pontján az Üdvhadsereg tagjainak felcsendülő lelkesítő zenéje. Minél jobban közeledett Karácsony, annál jobban kerültem én is hatása alá és annál jobban készültem az én, illetve a mi Karácsonyunkra, de... természetesen az otthonira.

Visszautazásom előtti napokban a TV esti híradójában bejelentették a lengyelországi katonai hatalomátvételt. Rossz érzésem támadt. Nem is tévedtem. A világ felbolydult. A légitársaságok – sajnálattal – közölték, hogy az ünnepek előtt már egyetlen európai járatukon sincs hely, s valószínű, hogy nem is lesz. Barátkoznom kellett a gondolattal, hogy az ünnep alatt – esetleg – lélekben, érzéseimben leszek otthon. Úgy éreztem magamat, mint akit megrövidítettek, becsaptak, ártatlanul büntetnek, galádul kelepcebe csaltak. S még azt sem tudtam, hogy mindezért kinek tegyek szemrehányást. Egyszóval elszorult a szívem...

Végül mégis időben hazaértem. De ez a szorongással teli egy-két nap jó alkalom volt arra, hogy egy nagyon fontos dolgot tisztázzak: mit is jelenthet, mit adhat számomra a karácsony, Krisztus születésének ünnepe, ... esetleg távol az otthonomtól, szeretteimtől, gyülekezetemtől. Végig kellett gondolnom, hogy milyen kép alakult ki bennem azokból az az eseményes történetekből, melyek Jézus Krisztus születésének tényét írják le. S, ha az Ő földre jöttét Isten lehajló szeretetének szimbólumaként is elfogadom, engem hogyan érintett, milyen módon maradt élmény örökre számomra. Tehát nem új igazságokat kerestem, csupán elkezdtem magamban leltárt készíteni, rendezni a dolgokat, ... amit itthon folytattam.

Visszaidézem – elsőként – a Máté evangélista szerint leírt történetet, s mindjárt eszembe jut egy hittankönyvi kép. Bethlehemi ház, felette a csillag, benne Mária és József átszellemült

arccal, a napkeleti bölcsek pedig térdenállva fejezik ki hódolatukat Jézus előtt, aki a jászolban... De hiszen jászol? Ezt a rajzoló nyilván Lukácstól kölcsönözte, Máté ilyet nem mond, de még csak nem is sejtet. De mit is mond Máté?

Jézus Krisztust a szent életű zsidó leány, Mária hozta világra. Születéstörténetének minden mozzanata azt bizonyítja, hogy Ő lesz az a Messiás Király, akit a történeti Izráel oly régen vár. A királyi városban, Dávid városában született. Vendégei tiszteletben álló méltóságok voltak, ajándékuk is királyi ajándékozotthoz volt szabva. Felfigyelt rá az uralkodó, és veszedelmes trónkövetelőt látott benne. Tudomást szereztek érkezéséről a vallási hatalmasságok, a főpapok is. Az egyiptomi utazás, majd a rosszhangzású Názáretben való letelepedés kétségtelenül a királyi sarj menekítése volt a hatalom birtokosának haragja elől. Visszatérő gondolati fordulat, hogy az események azért történtek, úgy ahogy történtek, „hogyan beteljesedjék az Írás”. Vagyis, hogy Jézus Krisztus születésének eseményei rendre igazolják a régiek hitét, várakozását, a kijelentésben megjövendölt Messiást.

Csak hogy Jézus nem igazolta kortársainak a hitét és várakozásuk teljesülését; a régiekkel kapcsolatosan pedig ezt mondja: „Hallottátok, hogy megmondatott a régieknek, hogy...”, „én pedig azt mondom, hogy...”. Kemény, félre nem érthető szavak ezek. Szegényekkel, betegekkel bajlódott, bűnösök barátja volt, ahelyett, hogy uralkodási erényeit bizonyította volna. Máté nem tudta megértetni, elhíttetni saját népével, a zsidó közösséggel, hogy Jézus éppen az a személy, akit vártak.

Visszaidézem azt a képet is, amit Lukács evangélista írása rögzített bennem Jézus Krisztus születéséről. A történet igen bensőséges és közvetlen. Nem véletlen, hogy igeszóló lelkészek, prédikátorok általában ezt olvassák fel.

Jézus egy egyszerű názáreti házaspár (jegyespár) gyermekeként jött a világra, szegényes körülmények között. Vendégei pásztoremberek voltak, akiknek angyalok jelentették be a nagy eseményt. Jeruzsálemben, a királyi városban csak a kegyes életű Simeon és Anna figyelt fel rá. Aki tudomást szerzett róla, nem királyként, hanem a szív legbensőbb hódolatával Megváltóként tisztelte.

Lukács evangélista művelt pogányemberként lett kereszténnyé. Nem kötötték vallási sémák, s különösen, nem állította a Megváltót a váradalmak mérlegére. Nem Izráel országának dicsőségét látta benne feltűnni, hanem azt mondja el – szívhezszólóan –, hogy vele új korszak kezdődött; Isten az Ő kegyelmét kiárasztotta az egész világra; Jézus Krisztus a szegények, az örök esélytelenek barátja és megmentője. Így vált az üzenet mindenki számára – még júdaista előképzettség nélkül is – világossá, érthetővé és egyszersmind örömhírré. Így feszítette szét kereteit és terjedt el „egészen a föld végső határáig”.

Az egyik evangélista azt sugallja, hogy Jézus Krisztus az ígéret szerinti Messiás Királyt, aki uralkodni fog, a másik inkább azt, hogy a bűnösökért és szegényekért jött. Természetesen ez a két üzenet nem mond ellent egymásnak, sőt... mégis nehéz a két történetet együtt, egynek látni.

A korábbi SZET teológiai tanfolyamán, a bibliamagyarázati vizsgán elmondott beszámoló után – szorgalmi feladatként – megpróbáltam összevonni a két történetet, de belezavarodtam. A vizsgáztató méltányolta fáradozásomat és jeles osztályzattal jutalmazott.

Most már látom, hogy a két születéstörténetet a harmadik foglalja egységbe, melyet a negyedik evangélista, János mond el prólógusában. Ez a harmadik történet már nem csupán a váradalmaik foglyává lett zsidóknak szól, nem csupán az aktuális problémáival, kínjaival küszködő emberhez, hanem sokkal nagyobb távlatokat nyit: ezek számára is, és mindenki számára. János evangélista, tanítványtársaihoz képest érzelmileg közelebb állt Jézushoz és családjához.

Ő volt az, „akit az Úr szeretett” és aki meghitt szeretettel szerette az Urat és a „keblén pihent”, aki a kereszt alatt ezt a végrendeletet kapta: „Íme (Mária) a te anyád...”. Úgy érzem, tőle várhatjuk a történet leghitelesebb előadását. S ha Ő tényleg erre szánta evangéliumának

bevezető részét, akkor hallgassuk, mit mond:

„Az Ige volt az igazi világosság, ...Ő jött el a világba. A világban volt, és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg Őt: saját világába jött, de az övéi nem fogadták be Őt. Akik pedig befogadták, azoknak megadta azt a kiváltságot, hogy Isten gyermekeivé legyenek...”

„Az Ige testté lett, itt élt közöttünk és láttuk az Ő dicsőségét...”

Úgy tűnik, másfajta előítélet nélkül is, hogy itt nincs kiemelt szerepe egy történeti népnek, sem Dávidnak, mint királyi ősnek; lényegtelen fogantatásának kérdése (mely később a keresztény dogmatika sarkalatos kérdésévé vált); nem csökkenti a földreérkezett hitelességét lakóhelye, a rosszhírű, Názáret; érkezése, küldetése nem korlátozódik meghatározott korra, vagy társadalmi körökre.

Végül nem igényel égi jelet sem... mert Ő maga az „égi jel”, akinek érkezése magyarázat és történetesítés nélkül is történelmi jelentőségű, akinek szerepe időben visszafelé és előrenézve is meghatározó.

Nem tudhatjuk, hogy Jánosnak milyen élményt jelentett mindaz, amit – családi kapcsolat révén is – a Megváltó földrejöttének körülményeiről megtudott, de vajon elmondható-e hívebben az élmény, érdemes-e többet mondani róla, mint hogy az örökkévaló Ige, melynek csupán szolgálói az elmúlt évezredek és milliók; mely nem következménye, hanem előidézője és beteljesítője a történelemnek, testté lett.

A Mindenható Isten akarata, világteremtő és megmentő szándéka Jézus Krisztusban testet öltött; híd támadt az ég és föld között, megszületett a Megváltó.

Két viharos évezred telt el attól a naptól, amire karácsonykor emlékezünk. Vajon mit nyújt ennek a napnak üzenete? Van-e Istennek kijelentése a ma élő ember számára is, akinek gondolati- és érzelmvilága már egészen más pályán mozog, mint a régieké? Századunkban élt egy keresztény tudós, aki hivatásának, érdeklődésének megfelelően a világ fejlődésével, az ÉLET-tel, az élet és anyag kapcsolatával foglalkozott.

Lelkét tűzként járta át az üzenet, az „IGE” üzenete, melynek határait kozmikus méretűvé tágította. Fogalomkészlete, szimbólumrendszere, kiemelései szokatlanok ugyan, de hallgassuk meg türelmesen mélyértelmű (!) gondolatait.

„Folyton abban a makacs hitben élünk, hogy a Tűz, ez a létforrás, a Föld mélyéből tör elő és lángja fokozatosan gyullad ki, végig az Élet ragyogó barázdáin. Uram jóságosan megmutattad nekem, hogy hamis ez a látásmód és ha Téged akarlak észrevenni, akkor visszajára kell fordítanom. Kezdetben volt az értelmes, szerető és tevékeny hatalom. Kezdetben volt az Ige, aki egyedül képes uralma alá vetni és meggyúrni minden születendő Anyagot. Kezdetben nem a hideg volt és a sötétség, hanem a Tűz...”

Így hát nem a mi éjszakánkból fakad fel a fény, hanem a már létező Világosság oszlatja szét árnyainkat, türelmesen és tévedhetetlenül. Önmagunk erejéből mi, teremtmények csak Árny és Úr vagyunk. Istenem, Te vagy az örök Erőtér mélye és szilárdsága, időtlen és tér nélküli. Világmindenségünk Benned fakad fel fokozatosan és nyer beteljesülést, elvesztve határait, melyek oly nagynak mutatják...” „A Tűz átjárta a Földet. Nem mennydörögve zuhant a csúcsokra, mint felfénylő villámcsapás. A házába térő Gazda minek feszegetné az ajtót?...”

Végül hallgassuk meg vallomását arról, hogy kicsoda számára Krisztus, az a Jézus, aki Augustusz római császár idején, a mai Palesztina területén emberré lett.

„Jézus, miután leszálltál az alvilágba is, felmentél az égbe. Úgy betöltötöd az egész Világmindenséget, hogy ezentúl lehetetlen már kilépnünk Belőled.

„Hová menjek Lelked elől, vagy hová futhatnék színed elől?” Most már biztosan tudom, hogy sehová sem. Sem az Élet, melynek előrehaladása növeli rajtam uralmat; sem a Halál, mely a Te kezdedbe dob; sem a lelki Hatalmak, jók vagy rosszak, melyek élő eszközeid; sem az Anyag energiái, amelyekbe Te is belemerültél; sem az Idő visszafordíthatatlan sodrai, amelyeknek végső fokon Te ellenőrzöd ritmusát és tovaömlését, sem a Tér kikutathatatlan mélységei, amelyek Nagyságodat jelzik; – biztos vagyok abban, hogy »sem halál, sem élet,

sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmak, vagy bármilyen erők, sem jelenvalók, sem jövődők, sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtmény sem szakíthat el Isten szeretetétől, mely Jézus Krisztusban, a mi Urunkban van.«

Egyikük sem foszthat meg éltető szeretetétől, mert mindezek csak fátylak, külső színek, amelyek alatt Te fogsz át engem, hogy átölelni tudjalak Téged.”

Ez nem csak az ő vallomása, hanem másokét is felismerhetjük, akik „egy ég alatt” éltek velünk. Ha a szavak olyan engedelmeseek lennének nekem is, mint nekik, talán én is hasonlóan vallanék, bár kissé félve, mert ha nem vigyázok, könnyen összemósódhat az ami már elért azzal, ami még csak cél.

Így hát biztos vagyok abban, hogy karácsony üzenete, fenséges varázsa léggörcs teremthet, békességet adhat, átforrósíthatja az ember szívét még egy New York-i szállodaszoba magányában is, karácsony napján, szeretteinktől, hazánktól távol.

{k1990402}

ÍRÁS AZ ÍRÁSRÓL

Jónás könyve III. rész • Telegdi József

Isten parancsa

„*És lőn az Úrnak szava Jónáshoz, az Amittaj fiához*” (1,1).

A történet „És”-sel kezdődik, ami a héber elbeszélő stílus jellegzetessége és közvetlenül az előző könyvhöz fűzi, jelezve a Biblia könyveinek belső összefüggését, de arra is utalhat, hogy valamikor közvetlenül a 2Kir 14,25 (vagy 27) után állt.

Szövegünk Jónás személyéről saját és apja nevének kívül semmi közelebbit nem közöl. Ebből arra következtethetünk, hogy közismert történeti személyről van szó és a személyi adatoknak nincs döntő szerepük, ha Istentől küldetést kap valaki.

Hajlamosak vagyunk szobrot állítani magunknak, vagy legalábbis a talapzatát megalkotni (2Sám 18,18). Pedig nem az a fontos, hogy az emberek ismerjék minden előnyös „adatunkat”, hanem az, hogy az élet könyvébe nevünk be legyen írva! Annak a négy hithősnek a nevét sem tudjuk, akik a tetőn át Jézushoz vitték a gutaütöttet. Tettüket mégis hirdeti az Élet Könyve (Mk 2,4).

Az Úr szól Jónáshoz. Nem emberi származásunk határozza meg küldetésünket. Nem természetünkénél fogva válunk erre alkalmassá, hanem természetfeletti módon.

„Alkalmasságunk Istentől van (2Kor 3,5). Ő megszólít és elküld. Isten nem hagy kétséget mibennünk az Ő megszólítását illetően. Amíg emberek akarnak megbízni valamivel, legyinthetünk rá: „A Bibliával egyező ugyan, de ezt csak te mondd, az ember”. Amikor Isten szemtől-szemben szól, nem kerülhetjük ki a választ; pozitív vagy negatív módon – de érzékenyen reagálunk rá... Rögtön tudjuk, hogy választásunk nem marad következmények nélkül! Ezért félünk gyakran attól, ha Isten beszél velünk (2Móz 20,19). „Ha csak a szolga szavát halljuk, érezzük, hogy az nem olyan parancsoló...” (Chambers).

Isten szava ma is hangzik. Ő megszólít bibliaolvasás, imádkozás, prédikáció hallgatása, vagy éneklés közben. Ő szól a történelem alakulásában, a Golgotán a Megváltó tetteiben. Szól a természet nyelvén, a virág, a fa, a víz, a tenger vagy a szélvihar nyelvén. Életem sorsfordulóiban is. Szól a szeretet hangján, de sorscsapás nyelve által is.

Mindezeket szükség szerint alkalmazza.

„*Kelj fel, menj Ninivébe!*” (1,2)

Az Úr szava döntő módon meghatározza és mássá teszi Jónás életét. Fontos tudnunk, hogy senki sem válogathat küldetésében. Nem dönthetünk szimpátia alapján. Nem tehetünk

kikötéseket: „csak itt, vagy csak amott”. Ahol Isten valóban használ bennünket, oda Ő küld el. Isten az Ő munkatársait egyenes beszéddel szólítja fel és munkahelyüket is így jelöli ki. Képességeink csak ezen a helyen „talentumok” igazán.

Hol érte Jónást a megbízatás? Nem tudjuk. Valahol a szülőföldjén. Egy nyugodt pillanatban. Talán imádkozás közben.

Már-már úgy véljük, hogy hívő életünk lényege ennyi: heti néhány alkalommal felüdülünk a gyülekezet áhítatos atmoszférájában – s ez a csúcsa mindennek. Kelj fel! Nem csak önmagadért vagy Krisztus követő! Az Úrral való közösség és a Szentlélek kijelentése nem a saját magunk élvezetére, hanem haszonra adatik (1Kor 12,7).

„Gonoszságuk felhatolt élembe” (1,2). Nagyon szemléletes kifejezés ez, a gonoszság nagyságának minden mértéket meghaladó elterjedésére. Ninive nemcsak földrajzi kiterjedésében és lélekszámában volt nagy. Gonoszságuk is elrettentő: gög, önzés, erkölcsi fertő, erőszakosság... Égbekiáltó gonoszság (Vö. 1Sám 5,12; 1Móz 4,10; Zsid 12,24).

Egy prófétát küld az Úr a nagy világvárosba. Az arány ma sem változott. Egy Isten emberét küldi ezrek, százezrek közé. Reménytelen vállalkozás? Az lenne, ha nem Isten küldene.

A szolgálati hely lehet olyan messze rokonaink és ismerőseink körétől, mint Ninive Jónás otthonától. Vagy mint a föld végső határai Júdeától, Samáriától és Galileától, ahonnan az evangélium elindult hódító útjára (ApCs 1,8). De az is lehet, hogy olyan közel van, mint Andrásához Simon, a testvére (Jn 1,41–42).

Kelj fel!

Mozdulj ki visszahúzódó, elzárkózó, félénk kereszténységedből! Azzal menj a nem hívők közé, amit Uradtól kaptál! „Kiálts ellene!” Jahve Jónást nem ellenséges szándékkal küldi. Kiálts ellene! – azaz gonoszsága ellen. Mert az Úr nem elveszíteni akarja Ninivét, hanem megmenteni.

Szavad és cselekedeted hirdessék hangosan: lehet másként is élni! Nemcsak önzően, szemben hízelegve – mögötte gyűlölködve; szemben ölelésre készen – mögötte ökölbe szorított kézzel. Lehet: megbocsátva, jóindulattal, krisztusi módon.

Úgy élj Ninivében, ahogyan Urad tanított – tanítványhoz illően!

„És felkele Jónás...” (1,3).

Eddig minden rendben. De a folytatás – rossz! „Tarsisba szalad az Úr elől”. Megszökik a küldetés elől. Ellenkező irányba száll tengerre: északkelet helyett Nyugatra. E vers kétszer is hangsúlyozza: Jahve elől akar szökni. Ma ez számunkra képtelenségnek tűnik. Jónás korában azonban természetes gondolat volt, Izrael környezetében. A pogány népek azt hitték, hogy egy nép Istenének hatalma csak az ország határáig terjed. Így gondolja Jónás is: ha kifut Jahve országából, akkor nincs is többé hatalma alá vetve, el lehet menekülni előle.

Arra a helyre, ahova Isten szán bennünket, nem szoktunk rövid és sima úton elérkezni. A hívásra felkelünk ugyan, de más irányba indulunk. Esetleg épp ellenkező irányba, mint ahova rendeltetésünk szólít. Miért? Jónás megmondja nekünk: mert Isten „irgalmas és kegyelmes, nagy türelmű és nagy irgalmasságú, a gonosz (ember) miatt is bánkódó” (4,2). Ezzel fizetünk az Ő kegyelméért, türelméért. Ha Tarsisba küldene a jóságos Isten, éppen Ninivébe futnánk. Csak azt nem akarjuk tenni, amit Isten akar.

A bérfizetésnél zúgolódó szőlőmunkástól kérdezi a gazda: „A te szemed azért gonosz, mert én jó vagyok?” (Mt 20,15) Igen – azért. Engedetlenségünk, zúgolódunk, „mellébeszélünk”.

Miért? Mert Isten jó!

Nem csak Ninivéhez, de munkásaihoz és munkatársaihoz is jó (1Kor 3,9). Senki máshoz nem vagyunk olyan gonoszak, mint Őhöz! Mert Ő jó. Ha nem lenne olyan jó Jónáshoz is, mint Ninivéhez, akkor kénytelen lenne rászanni magát, hogy Ninivébe menjen. Ha Isten irgalmatlanul bána velünk, mint az első gyülekezetben Anániással és Safirával (ApCs 5,1–11), jobban meg gondolnánk minden lépünket. Megveted az Ő jóságának, hosszútűrésének gazdagságát? Nem tudod, hogy Isten jósága téged megtérésre indít? (Róm 2,4)

Ninivébe el lehet jutni gyalog is, ingyen „szabadjeggyel” – de Jónás szívesebben kifizeti a hajóért, csakhogy ne kelljen az Úr színe előtt maradnia. Mindegy, hogy az engedetlenség mibe kerül. Gonoszságunk árát nem sajnáljuk. Az sem számít Jónásnak, hogy erre a kalandra rámehet a saját élete és Ninive népe is. Aki Isten elől fut – nem néz kicsire.

A megátalkodott makacsság könnyelmű és tékozló.

Jónás boldog a csendben. Isten ajándékait élvezi. De Ninivébe menni? Meglátogatni azokat, akiket az Úr rábízott? Azt már nem! Anélkül is akad éppen elég elfoglaltsága.

A mai Jónás sem akar elszakadni Istentől, csak menekül megbízatása elől. Nem válik hitetlenné – csak az engedetlenséget nem vállalja!

Ma a legtöbb hívő bűne: nem teszi, amit az Isten mond. Egyszóval – engedetlen. Hiába „lön hozzá Isten szava” nem veszi komolyan. „Ki-ki az ő útára tértünk” (Ézs 53,6). Ki-ki a saját elképzelése szerinti úton jár. Nem tolvaj és nem házasságtörő, egyszerűen csak nem csinálja, amit Isten mond.

A próféta megfizeti a hajóbért, tehát tisztességesen jár el. Nem csap be senkit. Ellene kifogást emelni nem lehet. Mégis sandán körültekint, mielőtt a hajóba szállna: nem látja-e valaki? Mintha valaki elől bújkálna. Mintha üldözné valaki. A lelkiismerete. Azt csak Isten látja, hogy Jónás magatartása csúf, hazugság és képmutatás. Elszoktunk attól, hogy Istennek szót fogadjunk. Csak azt érezzük bűnnek, ha valami bűnös tettet hajtunk végre. Jónás Istene azonban az engedetlen tétlenséget is elítéli (Jak 4,17).

„Leméne azért Jáfóba...” (1,3)

Aki a küldetése elől menekül, az Isten előtt mindig lefelé megy. Nem tudja, milyen drága jegyet váltott. Odaadta érte lelki nyugalmát, békességét. Nem csak a pénzét – a lelkét is odafizette! Esetleg a becsületét, idegzetét és egészségét is!

Ha az ember elfordul Isten akaratától, mindig akad olyan hajó, amely dacos szíve vágyai felé vigye. No, nem ingyen!

El lehet futni...?

...az Úr színe elől? A menekülésre fordított minden költség hiábavaló, ablakon kidobott drága kincs. Isten elől szökni lehet, de megszökni nem! Így énekli a zsoltáriró Dávid:

„...a te orcád elől hová fussak? Ha a mennybe hágnak fel, ott vagy: ha a Seolba vetek ágyat, ott is jelen vagy. Ha a hajnal szárnyaira kelnék és a tenger túlsó szélére szállanék: Ott is a te kezéd vezérelne engem és a te jobbkezéd fogna engem (Zsolt 139,7–10).

Jónás elindul, de az Úr is... viharral megy szökött prófétája után. Jónás térj vissza! Még nem késő. A visszatérés, a megtérés árát valaki megfizette helyetted. Krisztus a Golgotán!

(A Jónás könyvről szóló sorozat lapunkban történő további közlését itt befejezzük. Az Élő Víz könyvek – terveink szerint 1991-ben megjelenő – első számában jelentetjük meg a teljes tanulmányt.)

KÖZGYŰLÉS

Mérföldkő Közösségünk életében • Tóth László

Több, mint tizenöt év alatt változatlan szervezeti szabályzat alapján működött Közösségünk. Ez az alapszabály azonban az állampárt keretei között született, és annak megfelelő volt felépítése, különösen a Szabadegyházak Tanácsa és az Állami Egyházügyi Hivatal vonatkozásában. A társadalmunkban végbemenő változás során megszűnt az Állami Egyházügyi Hivatal, majd a Szabadegyházak Tanácsa is. Emiatt szükségessé vált a mi Szervezeti Szabályzatunk átdolgozása is. Korábbi Közgyűléseinken többször is foglalkoztunk ezzel a témával, majd a létrehívott bizottságok több felvonásban is előterjesztették javaslataikat. Most, október 22-én és 23-án jutottunk el oda, hogy az Országos Közgyűlés

megalkotta új Alapszabályunkat. Ez lényegesen egyszerűbb, rövidebb, mint az előző. Nevünk továbbra is az „Evangeliumi Pünkösdi Közösség” maradt, bár voltak egyéb elképzelések is. Döntő különbség a kétféle szabályzat között, hogy az új szerint gyülekezeteink maximális önállóságot élveznek nemcsak a lelki munka, hanem a lelkipásztor-választás és más ügyintézés vonatkozásában is. Bár gyülekezeteink közül többen élnek a jogi önállóság lehetőségével is – ami ingatlanügyben tulajdonjogot, sőt saját intézményalapítási lehetőséget is jelent – mégis hitet tett mindenki az együttmaradás, a Közösséghez való tartozás mellett. Szervezeti felépítésünkben az Országos Közgyűlés maradt a legfőbb döntéshozó, illetve jóváhagyó szerv. A Központi Tanács helyett azonban a koordináló, irányító szerv az Országos Presbitérium lett. Ez a mintegy 35–40 fős testület a körülbelül 100 fős területi egységek által delegált képviselőkből tevődik össze. Elnökét – aki a Közösség képviselője 2 évre – és két helyettesét saját soraiból megválasztja, majd a soron következő Közgyűlésen jóváhagyásra előterjeszti a testület. Az Országos Presbitérium alakuló ülése 1990. december 12-től 15-ig lesz Kadarkúton, ahol a szükséges döntések is megszületnek a személyi kérdésekben, az Országos Titkárság működtetése, a Közösség további gazdálkodása vonatkozásában is. Az ílymódon kialakított Alapszabály 1991. január 1-én lép életbe. Az új vezetés a jelenleg hivatalban lévő Elnökségtől január folyamán átveszi a munkát és a Közösség képviselőjét. A három éve megválasztott Központi Tanács tevékenysége a februári Közgyűlésen leköszönő elnök beszámolójának elfogadásával befejeződik.

Adja meg az Úr, hogy az új keret adta lehetőségekkel valamennyi gyülekezetünk bölcsen tudjon élni, minél több embert megnyerve az örök élet számára, Isten dicsőségére.

A közgyűlésen. Tóth László közösségünk elnöke.

{k1990403}

Mit rejtenek a nyitott ajtók? • Kázmér István

Az új idők új törvényeket hoztak hazánkba is. Közösségünk a régebbi „megtűrt” helyzete helyett már szinte minden tekintetben önálló, szeretetszolgálatában államilag is támogatott közösség lehet. Szinte korlátlan lehetőségek hullottak ölünkbe. Megszoktuk már a kötöttségeket, hitéletünk, szolgálatunk részévé váltak. Érdemes lenne átgondolni, hogy mennyi „láncot” cipelünk még magunkkal immár önszántunkból. Ne feledjük: a ki nem használt lehetőségek egyszer vádolni fognak.

Tavaszi közgyűlésünkön elhatároztuk, hogy mi is új alapszabályt írunk. Ennek előkészítése után, október 22-én és 23-án „már csak” azért kellett összejönnünk, hogy a tervezet szövegét pontról pontra megbeszéljük, ha szükségesnek érezzük, módosítsuk. Körülbelül 30 óras vajúdság után megszületett az új EPK alapszabály. Ami nem volt kötelező, vagy amit nem gondoltunk szükségesnek, azt nem szabályoztuk. Egy sereg régen terhesnek ítélt kötöttségtől szabadultunk meg. Többen kifejtették, hogy az új alapszabállyal csupán a meglévő állapotot legalizáltuk. Ami mindenképpen új: gyülekezeteink (20 fő tag felett), vagy az ezekből szerveződött körzeteink közül akik igényelték, ezután jogilag is önállóak lehetnek. Sok lehetőséget, de ne titkoljuk, legalább annyi veszélyt is jelenthet ez. Rajtunk múlik, hogy élve „nagykorúságunk” jogaival, képesek leszünk-e továbbra is egy közösségként munkálkodni, vagy életképtelenek lévén elemeinkre hullunk szét.

Láthatjuk, előttünk hirtelen nagyon sok ajtó nyílt meg. Úgy hiszem a sok közül egy az, amit Isten nyitott meg számunkra (Jel 3,8). Tudjuk, hogy merre akarunk haladni? Ha igen, akkor lépünk! A kevés erőnkkel is, hiszen az aratnivaló sok.

Az Úr tudja dolgainkat. Azt is, ha mi nem tudjuk, hogy merre akarunk haladni. Ez esetben hova hívunk másokat? Mit rejtenek a nyitott ajtók? Veszélyes dolog nélküle előretörni. A mi küldetésünk a követés! Ha ebben hűek vagyunk, kapunk kegyelmet arra, hogy másokat is hívhassunk. Az Úr hív! Lépünk!

Közgyűlés utáni kérdések a vendégszeretetről • K. I. (Budapest)

- Legközelebb számítunk-e rá, hogyha, mondjuk, száz testvért hívunk több napra Budapestre, akkor körülbelül száz vendég éjszakai elhelyezésére lesz szükség?
 - Ezután megbíz-e majd valaki valakit a vendéglátás szolgálatának megszervezésével? Vagy legközelebb célszerű a küldötteknek szállodai férőhelyet biztosítani?
- Bármilyen megoldás jobbnak tűnik, mint nyilvánosság előtt verejtékezve elhelyezni a fáradt küldötteket. Ha egy hiba többször ismétlődik, akkor az már más! Vonjuk le a tanulságot, s ebben is kezdjünk új utat!

VILÁGABLAK

„Az ateizmus megcsalta a népet” (Beszélgetés Bubik Rudolf testvérrel) • Perei Márta – Telegdi József

%Az októberi közgyűlésünk meghívott vendégeként közöttünk szolgált Bubik Rudolf testvér, a cseh pünkösdi mozgalom – hivatalos nevén Cseh Apostoli Egyház – elnöke. Testvérünk 1941-ben született. Feleségével együtt öt gyermeket nevelt föl. Családja jelentős támaszt nyújtott számára a viszontagságos időkben, különösen akkor, amikor Bubik Rudolf testvért az előző csehszlovák rezsim idején a Jézus Krisztusról szóló hitvalló életéért bebörtönözték. A következő beszélgetés vele készült.

– Kérlek beszélj közösségekről, a Cseh Apostoli Egyház szervezeti felépítéséről, működéséről!

– Az egyház alapsejtjei a gyülekezetek. Nagyobb egységet képeznek a körzetek. Élükön állnak a presbiterek, illetve a körzeti vezetők. Az Egyháznak is van vezetősége. Az elnök és a négy alelnök alkotják a prezídiumot (elnökséget).

– Milyen kapcsolatot tudtatok kialakítani más felekezetekkel, egyházakkal?

– A legközvetlenebb kapcsolatunk a Szlovák Apostoli Egyházzal (szlovák pünkösdiel) van, az ő tanítási alapjuk és struktúrájuk azonos a miénkkel. A két egyház szolgálatát egy koordinációs bizottság hangolja össze, melynek tagjai a két elnök és a két első alelnök. Közös folyóiratot adunk ki és közös bibliaiskolát működtetünk. Tagja vagyunk a Pünkösdi Európa Konferenciának és bekapcsolódtunk az egész világ pünkösdi mechanizmusába.

– Korábban, a politikai fordulat, a szabadság előtt milyen szocialista országokkal volt testvéri kapcsolatotok?

– A forradalom előtt Egyházunkat üldözték. Nem lehetett fogadni azokat, akik hozzánk akartak jönni. Akik nem csak jönni, hanem segíteni is akartak. Egyedül a magyar testvérek jöhettek és jöttek. Legismertebb Fábián József testvér, aki a legtöbb segítséget adta, később az ő fia, Attila, azután Telegdi József, Makovei János és Pataky Albert testvérek. Ők az illegális munkánkban segítettek, az evangélium hirdetésében. Az illegális bibliai szemináriumainkon előadásokat is tartottak. Az észak-morvai gyülekezeteknek bizonyos fokú kapcsolatuk volt a lengyelekkel is. A nyugati pünkösdi mozgalom csak most, a múlt rezsimnek a vége felé kezdett felőlünk érdeklődni. Kivétel az akkori NSZK-ból Szaldacsuk testvér csoportja és Finnországból Manninen testvér körzete.

– A továbbiakban milyen kapcsolatot szeretnél kialakítani a magyarországi pünkösdi közösséggel?

– A legszorosabbat, amennyire csak lehet. A legszorosabb kapcsolathoz két fél szükséges. A magam részéről azoknak adok előnyt, akik eddig is kapcsolatban álltak velünk. Egy csehszlovák közmondás azt tartja, hogy „a jó barátot a szükség idején ismered meg”. Tehát,

amikor illegalitásban voltunk, akkor a valódi testvérek és a valódi jóbarátok jöttek el. Sokan érdeklődnek irántunk olyanok is, akiknek mindjárt az üdvözlés után „szerencsés utat” kívánunk.

– *Van-e saját könyvkiadásotok?*

– Igen. Könyvkiadó központunk neve: Keresztény Élet. Helye a lakásom.

– *Hogyan látod a cseh nép nyitottságát az evangélium, illetve a pünkösdiek felé?*

– A cseh nép kezd nyitni és megnyílni felénk. Hosszú éveken át táplálta a népet az ateizmus, és az *ateizmus megcsalta a népet*. A pünkösdiekkel szemben nem zárkóznak el, de nem könnyű a munka. Ennek egyik oka az, hogy a múltban sokan összetévesztettek minket a Jehova tanúival. Újabb problémánk pedig az, hogy sokan jönnek tévtanításokkal. Mint „új típusú” pünkösd mozgalom jelentkeznek, most ezek keverik a vizet. Mindezek ellenére mi akarjuk hirdetni az evangéliumot.

– *Van elegendő cseh nyelvű Bibliátok?*

– Nem tudom azt mondani, hogy elég. A hívőknek ugyan van Bibliájuk, de ha az egész országot, az egész nemzetet tekintjük, és ha hittel nézünk előre, akkor azt kell mondanom: nincs elég Biblia. Legutóbb Norvégiából kaptunk ajándékkul 13 ezer Új testamentumot. Amikor kivittük az utcára és árusítottuk, az emberek sorban álltak érte.

– *Mit üzensz a magyar pünkösd testvéreknek? Mit szeretnél megosztani velünk?*

– Először is meg akarom köszönni, hogy imádkoztatok értünk. Másodsor pedig egy titkot szeretnék elárulni. Amikor hallják azt, hogy Csehszlovákia, sokaknál ez valahogy csak szlovák területre vonatkozik. Tehát Csehszlovákia az nem csak Szlovákia, hanem Morva- és Csehország is, egészen Prágán túl. *Ott is vannak testvéreitek*. Szeretnénk veletek közelebbi és szorosabb kapcsolatba lépni. Kölcsönös kapcsolat legyen közöttünk.

– *Te megköszönted a magyarországi segítséget. Mi pedig azt szeretnénk megköszönni, hogy fogadtatok bennünket és közösséget vállaltatok velünk. Személy szerint is sokat tanultam közöttetek a helytállásban, a kitartásban és a bátorságban, amit az Úr adott a ti szívetekbe. De továbblépve: írhatunk a börtön élményeidről?*

– Igen, írhattok. Amikor börtönben voltam, naplót vezettem. Mind a mai napig hadilábon állok a tollal, de ott írtam. Az egész naplóm titkos írással készült, bizonyos pontok, keresztek, vonalak, vagy ezekhez hasonló jelek kombinációjából. Erre a magamnak fölépített ABC-re azért volt szükség, nehogy esetleg ellenőrzés esetén „valamit” találjanak nálam. Amikor a börtönből hazajöttem, ezekből, a jelekből leolvastam a valóságot, a múltat, és azt közérthetően leírtam. A cellában még nem tudtam, hogy mire jó mindezt lejegyezni. A naplómot ott rejtettem. Ma pedig valószínű, hogy nyomtatásban is megjelenik.

– *Miért zártak be?*

– Három vádpont szólt ellenem: 1. pünkösd egyházat alapítottam; 2. prédikáltam és (hittel kapcsolatos) iratokat terjesztettem; 3. testvéri és ifjúsági találkozókat szerveztem.

– *Emlékszem arra, hogy valamikor szűk körben beszéltél nekünk a kihallgatásokról...*

– Mielőtt bezártak volna, többször kihallgattak. Egyszer elkobozták tőlem az iratokat (hitünkkel kapcsolatos könyveket értek ez alatt). A korábbi kihallgatástól a börtönbeli következőig körülbelül egy év telt el. A börtönben a kivizsgáló személy újból föltette a kérdést. Azokról az irodalmi termékekről vallatott, amelyeket egy évvel azelőtt vettek el. Az asztalnál ültem. A Szentlélek úgy átvette az én számat, hogy magam sem tudtam miért, de minden gondolkodás nélkül így feleltem kérdéseire: „Én már nem emlékszem, hogy mondtam egy évvel azelőtt, de ha tudni akarja, ezért a dologért egy éve már voltam kivizsgálva, a jegyzőkönyv ebben a rakományban van” – és rámutattam az asztalon heverő papírrakományok egyikére. A kivizsgáló nagyon meglepődött, megrázkódott: „Honnan tudhatja maga, hogy az itt van?” – kérdezte. „Ez az én dolgom” – válaszoltam. Az Úr mindig adott bölcsességet a kivizsgálások során, hogy mimódon beszéljek és hogyan viszonyuljak a vallató egyénhez. Mindegyiknek más volt a taktikája, de az Úr mindig megtanított engem,

hogy hogyan viselkedjek az ő módszereikkel szemben. Az említett kivizsgáló minden dologban úgy nyilatkozott: „Én mindent tudok. De végül rájött arra, hogy az ő taktikája rám nem passzol. Nekem az Úr mindent előre kijelentett. Ez a kivizsgáló fölmondta a szolgálatot.

– *Valaki a szemével akart legyőzni...*

– Ő hipnotizőr volt. Az első kivizsgáláson meg akart hipnotizálni. Amikor rájöttem a taktikájára nyelveken imádkoztam, és a Szentlélek arra irányított, hogy erre a „szemtámadásra” álljak rá. Akkor én is a szemébe néztem és imádkoztam. Rövid idő után ő lesütötte a fejét, nem tudott a szemembe nézni, mert bennem volt az, aki nagyobb és erősebb, mint ő. Így aztán elveszítettem azt a kivizsgálót is.

– *Mit jelent üdülni?*

– A harmadik kivizsgálómnak olyan módszere volt, amit a Gestapótól lesett el. Gorombán viselkedett. Rá akart kényszeríteni olyan vallomásra, ami nekem nagyon ártott volna. Minden évben rendeztünk egy hetes ifjúsági találkozót. Egyiken Fábían testvér is szolgált. A kivizsgálóm azt akarta, hogy a találkozót országos konferenciának nevezzem. Mi pedig ezt a találkozást családi üdülésnek neveztük. Ő kérte, mondjam el, mi történt az országos konferencián. Azt mondtam neki: „A mi falunk nem nagy, én kint a magányban élek. Ha valami országos konferenciáról akar hallani, én, aki a magányban lakik, arról nem tudok semmit.” „No jó, de én arról akarok hallani, amelyik konferencia ott volt magánál a magányban!” – vetette ellene. „Elég hosszú ideig itt tartott már engem. A postát a feleségemtől nem kapom meg. Én nem tudom, mi történt otthon. Ha a feleségem szervezett konferenciát, arról nem tudok” – mondtam. Erre elkezdett ordítani, kiabálni rám, hogy lebecsülöm őt, viccelek vele: „Olyan találkozóról beszélek, amit a rendőrök szétzavartak és maga ott volt!” Erre én: „Ja, hát maga arról akar hallani... hát az egy családi üdülés volt.” „Volt valaha az életében üdülésen” – firtatta tovább. „Nem” „Akkor ha kiengedjük valamikor, vegyen magának üdülői beutalót, és ne nevezze üdülésnek azt, ami nem az!” Ő hangos volt, akkor én is fennhangon mondtam: „Elég! Tudja meg, hogy az üdülés egy filozófiai fogalom. Ha az egyik ember üdülni akar, akkor a hátizsákba becsomagol valamennyi könyvet, és valahol egy fa alatt elolvassa azokat. Más valaki pedig elmegy egy idegen növel kirúgni a hámból. A harmadik pedig veszi a Bibliát és az énekes könyvet és félrevonul a testvéri közösségbe... Istennel közösségben vannak.” Újra kiabált rám: „Mi köze magának az én magánéletemhez, miért furdal engem?!” – Később megtudtam, hogy a feleségével válófélben volt, és kapcsolata volt egyik kolléganőjével. Én erről akkor még semmit sem tudtam, de őt ez érintette. Többet nem is beszélt velem az országos konferenciáról. Az említett részt nem is vette be a jegyzőkönyvbe.

– *Az angyalok által hogyan gondoskodott rólad Isten?*

– Éppen azon a napon, amiről most beszéltem, igen elfáradtam, mivel nagyon hosszú volt a faggatás. A kivizsgáló ezt észlelte rajtam. Azt gondolta, hogy ezt kihasználva megtör és legyőz engem. De közben ő éhes lett. Ebédelni akart, ezért engem visszaküldött a cellába. Az egyetlen olyan alkalom volt, amikor a cellában egyedül voltam. Járkáltam föl-alá és énekeltem egy cseh éneket: „Úr Jézus, kérlek segíts nekem!” Amint járkáltam és énekeltem, megéreztem a testemben, hogy valami történni fog velem. Új erőt kaptam és nagy öröm töltött be. Amikor felemelt kezekkel dicsőítettem az Urat, megnyíltak a szemeim és láttam, hogy nem vagyok egyedül, hogy körülöttem tele van a cella angyalokkal, akik velem együtt dicsőítik az Urat. A fal mellett álló angyalok kezében kardok voltak. Én ujjongtam és ugrándoztam. Éppen akkor jött értem az ör, amikor a legnagyobb öröm volt a szívemben. Elővezetett. Kivizsgálóm már az asztal mellett ült, erősnek érezte magát. Leültetett, nézett egy ideig, aztán ordítani kezdett: „Mondja, honnan származik az öröme?!” „Gyönyörű ebédem volt” – válaszoltam. Még egy ideig nézett rám, aztán egy pillanat alatt megtört, a kezei leestek az asztalról, majd elment.

– *Miután kijöttél a börtönből, folytattad tovább a missziómunkát.*

– Még ott a börtönben föltek egy pár kérdést azzal kapcsolatban, hogyha kiengednének a börtönből, mit csinálnék. „Azt amit eddig csináltam. Hirdetni fogom az Igét, járni fogok a gyülekezetbe, járni fognak hozzám az emberek, és továbbra is az egyház élén fogok állni, mert az én elhívásomat a börtön nem változtathatja meg” – válaszoltam. Amit előttem megvallottam, az a mai napig is áll és valóság.

„Légy hű mindhalálig, és néked adom az életnek koronáját!” (Jel 2,10)

{k1990404}

{k1990405}

Nehéz idők. Illegális bibliaiskolai szemináriumon.

A mai Betlehem

1. Betlehem

Betlehem a júdeai hegyek szívében fekszik, 7 kilométerre délre Jeruzsálemtől. Fehér házai két szemben álló magas domb lejtőin helyezkednek el, amelyeket egy nyeregszerű nyúlvány köt össze egymással. A 15 ezer lelket számláló lakosság többsége katolikus arab.

Amikor az idők teljessége elérkezett, itt lépett a világba az Isten Fia: „De te, Efratának Betleheme, bár kicsiny vagy a Juda ezrei között, belőled származik nékem, aki uralkodó az Izráelen, akinek származása eleitől fogva van, öröktől fogva van” (Mik 5,2). „Efrata” a tájegység neve, amelynek legfontosabb városa Betlehem.

{k1990406}

2. A Születés temploma

A fölé a barlang fölé építették, ahol Jézus született. Erődszerű, hatalmas támfalakkal ellátott kolostorépületek veszik körül az ősi templomot, ahová csak egyetlen szerény ajtócskán juthatunk be. A kaput szándékosan falazták be, hogy a hitetlenek ne tudjanak belovagolni rajta az istentisztelet megzavarása céljából.

{k1990407}

3. A templom belseje

A templomépület belsejét négy oszlopsor osztja öt hajóra. A vörös, monolit oszlopokat fehér márvány korinthoszi oszlopfők díszítik. Ezek az oszlopok több, mint másfélezer évesek. A tetőszerkezetet fából ácsolták. Az oltár két oldalától lépcsők vezetnek a Születés barlangjába.

{k1990408}

4. A barlang

A barlangban ezüst csillag jelöli a helyet, ahol Jézus született. A 12 m hosszú és mintegy 3 m széles barlang déli oldalán néhány lépcső vezet egy kamraszerű részbe, ahol a sziklába vágott jászol volt.

{k1990409}

5. Pásztorok mezeje

A Betlehem melletti völgyben van a Pásztorok mezeje, ahol a szentséges éjszakán a mennyei örömhír felhangzott: „Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek, és e földön béke...” A kopár mezőn ma arab pásztor legelteti bárányait és virgonc kecskéit.

{k1990410}

6. Bibliai táj

Ez a föld „láthatta” a betlehemi éjszakát beragyogó mennyei fényt.

A pünkösdiék növekedése a Szovjetunióban • (World Pentecost 1990. március 24. Fordította: Pánczél János)

A Szovjetunióban végbemenő nagy változás a pünkösdi testvérek számára szabadságot hozott, amelyet ma még csak nehezen tudnak felfogni. 1940-ben a Szovjetunióban összesen nyolc engedélyezett egyház volt. Arra a kérdésre, hogy keresztény vagy-e, csak egy szóval lehetett válaszolni: „igen”-nel vagy „nem”-mel. Aki igent mondott, az kitette magát annak a kockázatnak, hogy azonnal koncentrációs táborba viszik Szibériába vagy Kumiba, sok esetben 20 vagy még ennél is több évre. Ez utóbbi koncentrációs tábor Svájc nagyságú volt. A mínusz 40–50 fokos hidegben az emberek úgy hullottak, mint a legyek. És a pünkösdiék ugyanúgy szenvedtek az állam ostorától, mint a velük együtt fogságban tartott közönséges bűnözők.

1956-ban a pünkösdi mozgalom vezetőinek sikerült az államhoz kérvényt benyújtaniuk, amelyben a pünkösdi hívők szövetségének elismerését kérték. Az arra adott válasz világos volt: 25 évi börtön! 1964-ben a Brezsnyev korszakkal enyhülés kezdődött. Az Össz-szövetségi Keresztény Baptisták keretében gyülekezetet lehetett alapítani. Ez a pünkösdiék számára nem volt mindig egyszerű, mert előfordultak alulról jövő szellemiséggel való gyanúsítások. Egyes helyeken megtörtént, hogy a lélekkeresztség megtapasztalása, a nyelvek adománya a gyülekezetből való kizárást vont maga után.

A Gorbacsov-rendszer ma a keresztényeknek a Szovjetunióban szabadságot hozott. Azok a pünkösdi gyülekezetek, amelyeket eddig a baptisták között regisztráltak, elhagyták ezt a szövetséget. A körülményeket, a korábbi hátteret figyelembe véve ma négyféle irányzat van a Szovjetunióban, amelyet a következőképpen lehet becsülni.

1. A baptista szövetségből kilépett gyülekezetek (460 gyülekezet, 80 ezer taggal), mindenekelőtt Oroszország nyugati részén, Ukrajnában és Moldvában.
2. 1973-tól önállóan regisztrált gyülekezetek, Keleten, általában lábmosással (200 gyülekezet, 25 ezer taggal).
3. Nem regisztrált pünkösdi gyülekezetek, lábmosással (60 gyülekezet, 80 ezer taggal).
4. Nem regisztrált pünkösdi gyülekezetek, lábmosás nélkül (20 ezer taggal).

Jelenleg keresik az utat, hogy milyen formában hozzák létre egységesen a pünkösdi gyülekezetek szövetségét.

Lássunk konkrét példát a fejlődésre nézve. Bilas pásztor a 80 ezer lakosú Lwow város pünkösdi lelkipásztora Ukrajnában. A gyülekezet 1963-ban öt család hozzátartozóiból 86 taggal jött létre. Az első évben 2, a második évben 10, a harmadik évben 15, a későbbi években 60–80, 1989-ben 209 újonnan hitre jutottat merítettek be. A gyülekezetnek ma 1654 bemelegített tagja van, ehhez jönnek még hozzá a látogatók és a gyermekek. A gyülekezeti szolgálat mellett havonta egyszer a városi parkban, egyszer a művelődési házban, egyszer a sportszarnokban és egyszer nyilvánosan a centrumban prédikálnak. Különleges alkalom van az evangélium hirdetésére a börtönökben, ahol többszörös gyilkosokat 30–40 évi börtönre ítélve tartanak fogva, s ezek egy része az evangéliumot elfogadja.

Hálásak a testvérek a Nyugatról érkező bibliákért, amelyre az elmúlt két évben lehetőség nyílt azzal a céllal, hogy minden gyülekezeti tagnak saját bibliája legyen.

Ami eddig lehetetlen volt: teherautók indulnak Svédországból, egész rakomány bibliát, összesen több, mint egymillió példányt szállítanak a Szovjetunióba. Mindazáltal továbbra is égető szükség van bibliákra: fiatalok, kommunisták, szocialisták, katolikusok, evangélikusok, valamint börtönbe zártak számára.

Ifjú Pásztorok Harmadik Európai Szeminárium • R. Mountford Anglia

%Svájc, Ebnat-Kappel: 1990. október 24–27. A Szemináriumon Magyarországról ifj. Pintér Imre feleségével, Rozgonyi Botond és Fábán Attila vettek részt.

Ebnat-Kappel Svájc kicsi, de csodálatos szépségű települése, ahonnan két dolog soha sincs távol: – a környező óriási hegyek látványa és a legelésző tehének kolompjainak jellegzetes hangja. Bár a Szeminárium környezete tipikusan svájci volt, a Szeminárium maga tipikusan hordozta az Európai Pünkösdi Kereszténység változatos mikroklímáját, több, mint 20 ország képviselőinek kb. 250 fő résztvevőjével. A delegációk létszámban különböztek egymástól, az 1 főtől egészen a 40 fős francia delegációig.

Különös érdeklődést és örömet jelentett a kelet-európai ifjú pásztorok részvételi számának ugrásszerű növekedése. Sokan közülük először vehettek szabadon részt ilyen alkalmon, s ez a Kelet-Európában a közelmúltban lezajlott hatalmas változásoknak az eredménye.

A Konferencia résztvevőinek túlnyomó többsége fiatal pásztor, gyülekezeti vezető, volt kiket egyesített a Szeminárium jelszava és témája: „Győzelem Európában Együtt”. Nagy tapasztalatú és széles látású előadók prédikáltak és tanították Isten Igéjét és osztották meg Európával kapcsolatos látásukat az áhítatok, szemináriumok és munkacsoportok feszített programjai során. Előadóink voltak:

Jim Cantelon (Kanada),

Reinhold Ulonska (Németország),

Lenárd Steen (Svédország),

M. Villikka (Finnország),

Michel Schneider (Franciaország),

Peter Kuzmic (Jugoszlávia),

Fábán Attila (Magyarország).

Több, mint 400 évvel ezelőtt Svájc ugyanezen völgyében született Ulrich Zwingli, kit az Úr Martin Luther barátjával együtt elhívott arra, hogy Európa történelmét megváltoztassa. Ezen a Szemináriumon egyértelműen kitűnt, hogy mindannyiunkban egységes vágy és elhatározás él arra, hogy Isten Lelkének egy új megmozdulása érje el Európa mind a 450 millió lakosát.

Egyként merjük hinni, hogy valami ismét megszülethet ebben a szép völgyben, ami még egyszer megváltoztathatja Európa történelmét.

{k1990412}

A konferencia színhelye. „a Szeminárium környezete tipikusan svájci volt...”

A kelet-európai pünkösdi vezetők NYILATKOZATA • Michal Hydžik (mb. koordinátor)

Mint Jézus Krisztus egyházának tagjai, kik Isten kegyelméből a pünkösdi mozgalom kelet-európai vezetőiként szolgálunk 1990. október 16-án és 17-én együtt voltunk

Csehszlovákiában, Bratislavában, és megtartottuk a Kelet-európai Pünkösdi Vezetők (első) Konzultációját. Hálát adunk Istennek, a történelem mindenható Urának, hogy az Ő isteni akaratából és az Ő népének imádságaira adott válaszából ez most lehetővé vált, megkapva azt a szabadságot, mely után évtizedeken keresztül sóvárogtunk. Hisszük, hogy a Teremtőnek az az akarat, hogy minden ember szabadságban éljen.

Egyetértünk a bibliai bölcsességgel: „Az igazság felmagasztalja a nemzetet, a bűn pedig romlásra van a népnek.” (Péld 14,34) Isten akarat, hogy bárhol is éljen az ember, legyen neki lehetősége az evangéliumot meghallani és arra szabadon reagálni.

Örömmel hallgattuk a beszámolókat arról, hogy Isten munkája hogyan élt tovább – sőt

virágzott – országainkban a kommunista elnyomás nehéz évtizedeiben. Figyelemmel és imádsággal fordultunk azon területek felé, ahol még mindig politikai instabilitás, szegénység, nemzetiségi konfliktusok és vallási türelmetlenség uralkodik. Erősen foglalkoztat bennünket Albánia, ahol még mindig olyan totalisztikus rendszer van uralmon, és semmi látható jele sincs a vallásszabadságnak.

Örülünk annak, hogy a legtöbb kelet-európai országban a pünkösdi és más evangéliumi felekezetek szabadságot kaptak arra, hogy evangélizáljanak, híveiket oktassák, keresztény irodalmat nyomtassanak és terjesszenek, a hírközlési eszközöket igénybe vegyék, és a szociális munkában részt vállaljanak. Mi hiszünk a teljes evangéliumban, mely az emberhez szól és a társadalom javát munkálja. Ez megnyilvánul szóban, cselekedetekben és jelekben. Hálásak vagyunk a nyugaton élő keresztényeknek értünk mondott imáikért, valamint azért az áldozatos támogatásért, mellyel segítették az evangélium munkáját az elmúlt nehéz évtizedek alatt. Kérjük őket, hogy most se felejtkezzenek el rólunk, hanem folytassák imádságos támogatásukat szükségünkért, elszegényedett országainkban, a lelki éhség stratégiai pillanatában, az eddig soha nem tapasztalt lehetőségek idején. Az Isten országa ügyében és érdekében van szükségünk a segítségükre különösen a kommunikációs technológia és a vezetőképzés területén. Azért imádkozunk, hogy a külföldi szolgálat és segítség a becsület, a kulturális érzékenység és Krisztus szeretetében az egymást kölcsönösen tiszteletben tartás szellemében valósuljon meg.

Felismertük a bibliai kinyilatkoztatáson alapuló mélyebb egység szükségét az igazságban, az imádatban, a szentségben és a misszióban. Visszautasítjuk az önző individualizmust, a szükségtelen versengést, a felesleges másolást, utánzást, a felszínes szenzációkeresést és a tévtanításokat és gyakorlását. Ezért mi odaszánjuk magunkat az egység Lelkének egymás kölcsönös bátorítására, a területi és gyakorlati együttműködésre Krisztus ügyének előrehaladása érdekében.

Imádságos szívvel feltártuk az evangélizáció, az irodalmi termékek és a vezetőképzés, illetve továbbképzés területein az összehangolt együttműködés lehetőségeit. Ezek alapján tervet készítünk a jövőre, melynek megvalósítása érdekében megválasztottunk egy koordinációs bizottságot, melynek tagjai: Michal Hydzik (Lengyelország), Roman Bilas (Szovjetunió), Jozef Brenkus (Szlovákia), Rudolf Bubik (Bohémia és Csehország), Emil Bulgar (Románia), Fábrián Attila (Magyarország), Peter Kuzmic (Jugoszlávia) és Viktor Vircev (Bulgária). A Koordinációs Bizottság tagjai legközelebb 1991 februárjában találkoznak a jugoszláviai Eszéken, ahol más pünkösdi vezetőkkel lesznek együtt a kelet-európai „Aratás évtizede” Konferencián.

Hisszük, hogy a Szentlélek a misszió Szelleme. A mi Atyánk, Istenünk kegyelme által engedelmeskedni akarunk Urunk parancsának: „menjete, és tegyetek tanítványokká minden népeket” (Mt 28,19). Hisszük, hogy Kelet-Európában meg lehet szólaltatni az evangéliumot és Kelet-Európa meg fogja hallani azt.

A Krisztusnak szerelme szorongat bennünket (2Kor 5,14) és a Szentlélek megerősít minket (ApCs 1,8) odaszánásunkban.

KÖRKÉP

A 104. születésnap • Pintér Imre

Nagy élmény, amikor az épp járnai kezdő kisgyermek elfújja születésnapi tortáján az egy száz gyertyát, de ritkaságszámba menő, ha 104 szál kívánczik a képzeletbeli tortára. Az pedig már egészen kivételes élmény, ha az ily kort megélt ember istenfélő, önmaga körül békét, örömet sugárzó.

Ordasi Istvánné, aki az inárcsi gyülekezet tagja, s valószínűleg közösségünkben a legidősebb testvér, november 11-én ünnepelte a 104. születésnapját. Magas kora ellenére tiszta az értelme, kitűnő az emlékezete. Panaszkodni még nem hallottam, annál többet örülni, kezét felemelve nyelveken imádkozni.

Testvérünk 1886-ban született. 1904-ben, 18 évesen ment férjhez. Pár évvel később három gyermekével özvegyen maradt. Az első világháború alatt Somogyból Pestre költözött, s munkát vállalt, hogy családját eltarthassa. Ismét férjhez ment, és még négy gyermeke született. Újra özvegyeség. Nélkülözés és embernívó munka – kortársaihoz hasonlóan – bőven jutott neki.

Már elmúlt 50 éves, amikor megismerte az Urat. Kakucson lakott, és a szomszédos inárcsbuckai gyülekezetbe járó testvérek bizonyágtétele nyomán megtért, s 1942-ben bemerítkezett. Évekig, évtizedekig járt gyalog a gyülekezetbe, amíg tudott. Az utóbbi időben – amíg lehetett – a testvérek autójával hozták el az istentiszteletre. Sajnos két éve már nem tudja ágyát elhagyni.

Egy emlékezetes történet: 80 évesen, egy téli estén, sötét utcán térdig érő hóban igyekezett a gyülekezetbe, s eltévedt. Kétségbe esve kereste az utat. Egy hóval betemetett gödörbe csúszott, ahonnan már nem tudott kijutni. Imádkozott, időnként segítségért kiáltott. Már minden reménye elhagyta, amikor az istentiszteletről hazatérő testvérek gyengülő kiáltását hallva megkeresték és kivonták.

Helyzete ma is nehéz. Két év óta fekszik az ágyban, fél éve kötéssel – egy gyógyulni nem akaró seb miatt – az arcán. Fején necc-háló tartja a kötést, csak szemei, orra és szája számára nyílással. Gyülekezetünk tagjai látogatják, egy testvérnőnk pedig szinte lányaként, helyesebben unokajaként gondját viseli, hiszen legfiatalabb lánya is, akinél lakik, idős már és beteges. Külön kis szobájában sokat van egyedül. Mégis, mikor a születésnap ünnepségen, a beszélgetés során megkérdeztem: „Ordas nővér, mi volt életed legkedvesebb eseménye, amit most szívesen visszaidéznél?”, – azonnal, szinte kiáltva így válaszolt: „Én most vagyok a legboldogabb, drága testvérem, én ma örülök a legjobban az Úr Jézusnak!”

Ordas nővér titka bizonyára abban a mondatban fogalmazható meg, amit többször hallottam tőle: „Testvérem, nem vagyok én egyedül, mert az Úr itt van velem!”

Bemutkozunk • dr. Kováts György a MAHANAIM Gyülekezet nevében

A nevünk: Teljes Evangéliumi Keresztyén Közösség Mahanaim Gyülekezete. „Ej, de hosszú!” – mondják gyakran, „és milyen nyaktörő, még kiejteni is!” „Honnan ered ez a Mana... mana... Mahanaim? No és az az embléma a szórólapjaitokon! Mi az a kis fekete háromszög?”

Ha kinyitod a Bibliát, az 1Móz 32. részében mindjárt az első versekben olvashatod: „Jákób továbbment az ő útján, és szembejöttek vele az Isten angyalai. És mondta Jákób, mikor azokat látta: Isten tábora ez! És nevezte azt a helyet Mahanaimnak.” Mahanaim tehát: Isten tábora. Ahol az Isten népével lakik. Tábor. És ezt ábrázolja az embléma is: egy sátor. Mert nincsen itt minékünk maradandó városunk. (És jelenleg még végleges gyülekezeti helyiségünk sincs.) Hát igen, angyalok is vagyunk, abban az értelemben, hogy az angyal azt jelenti: követ, küldött. Minden keresztyén ember Isten követe, hogy az átvett és megértett örömezenetet vigye családjába, munkahelyére, városába, országába, szerte a világba! Követek vagyunk. És mi az az üzenet, amelyet a követeink szerte visznek? Hogy a 2000 évvel ezelőtt megtörtént esemény ma is érvényes. Hogy Jézus Krisztus, Isten Fia, Megváltó, ma is él. Ma is ugyanaz! Minden emberre érvényes a megváltás, amelyben benne van nemcsak a bűnbocsánat, de a gyógyulás és a szabadulás is (ApCs 10,33). Mindez hit által, ingyen kegyelemből. Ez a teljes evangélium. Így vagyunk mi teljes evangéliumi keresztyének.

Nemrégiben kaptunk egy levelet, amelyben a „dogmáink” felől érdeklődik valaki. Nincsenek dogmáink. A keresztény ember életének alaptörvénye Isten szava: a teljes Írás. Úgy igyekszünk élni egyéni, családi és gyülekezeti életünkben, ahogy a Biblia mutatja. A Bibliában áll Jézus Krisztus parancsa, amelyet tanítványaira hagyott. Ezt a végakaratot nagyon komolyan vesszük (Mt 28,18–20). Meg vagyunk győződve arról, hogy Magyarország megmaradásának, sőt gazdasági fellendülésének kulcsa az, hogy ez a nép megismerje és valóban szívébe fogadja Megváltó Urát. Nem csak szóban és nem csak liturgiákban. Élettel és hittel.

„Jó, de mit csináltak ti? Hol a helyetek, mi a feladatotok ebben a küzdelemben?” – kérdezik sokan. Celsus, a második századbéli történetíró arról panaszkodott, hogy „a keresztények a munkahelyen, a fürdőkben, az iskolákban, az utcákon mindig az ő Jézusukról fecsegnék”. Ma már tudjuk, hogy ez a „fecsegés” nem volt hiábavaló: A mi gyülekezetünk is ezt teszi. Az a feladatunk, hogy minden lehetőséget és módot megragadjunk arra, hogy Őreá hívjuk fel a figyelmet. Hogy megláttassuk Őt a hétköznapiakban, az utcáiban, és az aluljárókban is. És ehhez megragadunk minden lehetőséget. Plakátokat ragasztunk ki, amelyeken Jézus neve, vagy egy igevers áll. Hadd legyen tele a város az Ő nevével. Szórólapokat osztunk a város forgalmas helyein tízezerszámra, amelyekben a gyülekezetünkben megtértek mondják el hogyan találkoztak Jézus Krisztussal. Egyetlen gyülekezeti kirándulás nem zajlott le még úgy, hogy ne hirdettük volna az evangéliumot vonaton, hajón, mezőkön és tereken. Budapest legforgalmasabb helyeire kijárunk gitárral, könyvpulttal, bizonyágtételekkel szembesíteni a rohanó embereket a Megváltóval. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy az embereknek a szó szoros értelmében bele kelljen ütközniük a feltámadott Jézusba, amikor napi dolgaik után járnak. Az érdeklődőket nem istentiszteleteinkre hívjuk, hanem házi összejövetelekre, ahol nem a látványosság, hanem a keresztények közössége ragadja meg őket, és rögtön lehetőségük van személyes beszélgetésekre is. Ugyanakkor hívjuk őket filmvetítéssel egybekötött evangélizációra is. Ezt is egy kibérelt világi klubban tartjuk, hogy az evangélium üzenete a hétköznapi élet természetes közegében hangozzék. Minden meghívónkra, szórólapunkra ráírjuk a gyülekezet postafiókjának a számát, hogy akik személyesen nem, de levélben szívesen érdeklődnek, hallhassanak Jézusról.

Istennek mindegy, hogy sok vagy kevés által szerezzen szabadulást. „Mindenkinek kötelesek vagyunk.” (Róm 1,14) Odaszánjuk erre pénzünket is, időnket is, életünket is, mindenütt Jézussal szembesítjük az embereket. Tudjuk, hogy ez a munka gyakran a bevett szokásokkal ellentétes. Konfrontációt jelent ez mind a langyos vallásoskodás, mind az új tévtanítások követőivel szemben. Könnyen meglehet, hogy körülöttünk is felhangzik majd a felháborodás szava: „hogy ezek az országháborítók itt is megjelentek” (ApCs 17,6). Ezt vállalnunk kell. Komolyan vesszük Jézus Krisztus teljes végakarát, tehát hirdetjük az örömhírt, Jézushoz vezetjük a megtérni vágyókat, és a tanítványi élet mércéjét megismertetjük velük. Tudják, mi mellett, ki mellett döntenek. Nem a Mahanaimot hirdetjük, hanem Jézus Krisztust. Nem azt akarjuk, hogy a taglétszám, hanem, hogy az odaszánt keresztények száma növekedjen a Krisztus testében. Ezért az új keresztényt nem hagyjuk magára, hanem gondoskodunk arról, hogy megismerje a tanítványi élet alapigazságait, hogy meggyökerezzen Krisztusban, és hogy képes legyen ő is újabb tanítványokat nevelni.

Egyáltalán nem törekszünk arra, hogy bárki is más helyi gyülekezetből a Mahanaim-ba jöjjön át. Inkább azt szeretnénk, ha az igei alapokban megerősödve, a saját gyülekezetében végeznék mindenki az evangélizáció, és tanítványi nevelés munkáját, az egész Egyház felépítésére, együtt, mindenki a maga területén. Mindazt, amit eddig megtanultunk az Úrban, készek vagyunk bárkivel megosztani, de a gyülekezet tagságát csak a világból szeretnénk növelni. Kérünk, imádkozzatok értünk, hogy abban az odaszánásban, amit Istentől kaptunk, végig kitartsunk, mint ahogy mi is imádkozunk minden magyarországi gyülekezetért, hogy Isten akaratában növekedve végezzék az evangélium hirdetésének munkáját.

{k1990413}

Isten tábora. Középen a „táborvezető”: Kovács György.

GONDOLKODÓ

A tudás gyarapodásáról • Kovács Zoltán

A XX. századot a tudományos ismeretek soha nem látott mérvű gyarapodása és az egyre gyorsuló technikai fejlődés jellemzi. A 20–30 éve még álmvilágba tartozó elgondolások mára már valósággá váltak, s a fejlődés további gyorsulása előtt látszólag nincsenek akadályok. Az elért eredmények fényében egyre több ember hiszi úgy, hogy nincs Istenre, az emberiség magától is képes megoldani minden problémát előbb, vagy utóbb. Vajon mit válaszolhatunk mi, hívő emberek az így gondolkodóknak?

A kérdés megválaszolásához először is lássuk a folyamat mozgatórugóját, azt, hogy honnan származik az emberben az ismeretszerzési vágy!

A folyamat az Édenkertben kezdődik, amikor Ádám és Éva esznek a jó és gonosz tudásának fájáról, mert kívánatos az, amit a Sátán mond nekik: „... amely napon esztek abból, megnyilatkoznak a ti szemeitek, és olyanok lesztek, mint az Isten: jónak és gonosznak tudói” (1Móz 3,5). Az ember a maga erejéből olyan akar lenni, mint az Isten, és e lépéssel elindul ezen az úton. A gondviselő Isten helyett az ember immáron maga akar magáról gondoskodni; táplálékot szerezni, ruházkodni, házat építeni. Ismereteket szerez, és az ismeretek felhasználásával átformálja a Földet a maga képére. A jelszó: nincs szükség Istenre, majd mi megoldjuk!

Olvassuk el az Igéből Babel tornyának történetét! (1Móz 11,1–9) „Jertek, építsünk magunknak várost és tornyot, melynek teteje az eget érje, és szerezzünk magunknak nevet...” (4. v.) Legyünk olyanok, mint az Isten! Szerezzünk magunknak ismeretet, legyünk mindentudóak, mint Ő. Legyünk naggyá, ismerjünk meg mindent, cselekedjünk a saját belátásunk szerint!

És az ember építeni kezdi a tudományos-technikai fejlődés bábeli tornyát. Az építés kezdetén, mint Babelnél, a tudósok értik egymást. „Mind az egész földnek pedig egy nyelve és egyféle beszéde vala.” (1. v.) Mára már a torony elég magas. Sok mindent tudunk, a Földnek nincs olyan területe – még a sarkvidékek sem –, amely emberi behatástól mentes volna. Például most változtatjuk meg – igaz akaratumk ellenére – az egész Föld éghajlatát a CO₂ mesterséges feldúsításával a levegőben.

Minél magasabb lett Babelben a torony, annál nagyobb munkabefektetés volt szükséges egységnyi eredmény eléréséhez, mondjuk egy téglá helyére rakásához (a téglát egyre magasabbra kellett beépíteni). Ugyanígy van a tudomány fejlődése is: egységnyi új ismeret megszerzéséhez egyre nagyobb munkabefektetés szükséges. Ma már ott tartunk, hogy egy embernek húsz-huszonöt évet kell tanulnia ahhoz, hogy maga is hozzáláthasson a tudományos kutatáshoz. S a fejlődés mai tempóját látva, könnyen elképzelhetjük, hogy a közeljövőben ugyanehhez már harminc, később negyven-ötven év tanulás lenne szükséges, ha lenne olyan ember, aki egyáltalán képes volna ilyen hosszú ideig tanulni, és az évek eltelte után is visszaemlékezni az először tanultakra. Egyre nehezebb egy kezdőnek utolérni a fejlődés élvonalát, hamarosan elérünk arra a szintre, ahol már ez egyenesen lehetetlenné fog válni. Szaporodnak az erre utaló jelek; itt csak az irdatlan mennyiségű szakirodalmat említem, amelynek a nyomon követése már ma is lehetetlen akár csak egy szűkebb szakterületen belül is. A tudomány fejlődésének előbb-utóbb gátat fog vetni az emberi agy véges teljesítőképessége. Ezen a számítógépek alkalmazása, a számítógépes adatbankok létrehozása

sem tud igazán segíteni, mert hiába van meg egy adat a számítógépben, ami számomra szükséges volna, nem tudom hasznosítani, ha nem tudok létezéséről, illetve arról, hogy hogyan és mire lehet felhasználni.

A többlet munkabefektetéséhez tartozik az is, hogy a fejlődés elkerülhetetlenül magával hozza a kísérletek egyre bonyolultabbá és költségesebbé válását. Newton kísérleteihez elegendő volt egy stopperóra meg egy mérleg, egy mai atomfizikai kísérlethez dollármilliárdokért felépíthető részecskegyorsítók szükségesek. Könnyen beláthatjuk, hogy a kísérletek fokozódó bonyolultsága is hamarosan határt szab a további fejlődésének.

Az a remény sem segíthet a nagyratörő emberiségen, hogy a problémákat egymás után megoldva, majd csak átrágnjuk magunkat a nehézségeken. Ugyanis egy tudományos probléma megoldása óhatatlanul néhány újabb, immáron nehezebben megoldható probléma fellépésével jár, s ha azokat is megoldjuk, még több, még nehezebben megoldható probléma jelentkezik. Az előttünk álló feladatok tehát egyre sokasodnak, miközben az egyes feladatok megoldási nehézsége nő.

Bábel tornyának építése azért fejeződött be, mert az Úr összezavarta az építők nyelvét, s azok nem értették egymást (7–9. v.). S megfigyelhetjük, hogy a tudósok is kezdik egymást egyre inkább nem érteni. Az ismeretek szédületes tempójú gyarapodása magával hozta a szakosodást: a kutatók egyre szűkebb szakterületekkel foglalkoznak, s a specializáció miatt egyre kevésbé értik más szakterületek művelőit. A követhetetlenül bőséges szakirodalom pedig kialakítja az olyan kutatókat, akik egy szintet elérve már nem olvassák a szakirodalmat, csak dolgoznak, és közlik az eredményeiket. Lehet, hogy azt az eredményt már más is elérte, esetleg már többen is, ők nem tudnak róla, mivel nem olvassák a szakirodalmat. Tehát a kutatás máris részekre szakadt, s az egyes részegységekben dolgozók nem tudnak a más részegységek munkájáról. (Bábelnél is csak az azonos nyelvet beszélők értették egymást, a más nyelveken beszélőkkel nem tudtak kapcsolatot teremteni.)

A problémák fokozódó bonyolultsága az egyre nehezebben érthető megoldásokhoz vezet. Több, mint tíz éve olvastam egy matematikusról, aki abban az időben bebizonyított egy olyan matematikai állítást, amit előtte még senki sem tudott bebizonyítani. A bizonyítás 120 oldalas volt, és rendkívül nehéz. Matematikusunk több más, ismert matematikusnak elküldte, akik közül – bonyolultsága miatt – senki sem értette a bizonyítást, de mivel jó matematikusnak ismerték emberünket, elhitték, hogy igazak a következtetései. Mint Bábelnél, senki sem értette e matematikus érvelését!

Hamarosan lehetetlenné válik az emberi tudás bábeli tornyának további építése. Az ember eljut lehetőségei végső határáig, mint a sportban, ahol nem egy sportágban a versenyzők már csak a doppingszerek szedésével tudják fokozni teljesítményüket. Az ember saját erejéből nem lehet olyan, mint az Isten.

Ezt csak az Úr kegyelméből érhetjük el, az Úr Jézus kereszthalála és a Benne való hit által, „...hasznólká leszünk Ő hozzá...” (1Jn 3,2), de ez az Úr ajándéka, és ebben nekünk semmi érdemünk nincs. Hála Néki érte!

A hitetleneknek pedig elmondhatjuk, hogy a fejlődés nem örök, és a sokasodó problémákat csak Isten oldhatja meg. Amikor az emberi kísérlet végképp kudarcot vall, akkor jön el az Ő lehetősége!

LEMEZAJÁNLAT

Lemezajánlat • Tfirst Ernő

Magyar gregoriánium (a karácsonyi ünnepkör dallamai), ambrózián liturgikus

énekek

E két lemezen a középkor egyszólamú zenéje szólal meg a Schola Hungarica előadásában. Az első XV. századi, Magyarországról származó kéziratok alapján elevenedik meg az adventi és a karácsonyi liturgia dallamvilága. A második felvételen ugyanezen ünnepkör énekeit hallhatjuk középkori milánói források alapján. (Ez utóbbi lemez mellékletében megtaláljuk a latin szövegek magyar fordítását is.)

Karácsony ünneplésének mai hagyományai jórészt az újkorban alakultak ki. Ezért a modern embernek, bár szokatlan, de mégis lenyűgöző a középkori ünnep egyszerűsége, ódon monumentalitása, változatossága. Figyelmébe ajánljuk a felvételeket mindazoknak, akik szeretik ezt a zenét.

Barokk karácsony Puer natus in Betlehem (Barokk karácsonyi zene)

Barokk kornak a XVII–XVIII. századot szokták nevezni. Ennek az időszaknak a zenéje egyáltalán nem volt egységes. Bár bizonyos stílusjegyek felfedezhetők minden komponistánál, de a szokások koronként és nemzetenként jelentősen eltértek egymástól. Ezt a sokszínűséget tükrözi a két lemez. A felhangzó darabokban csak annyi a közös, hogy ebben a korban írták őket a karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódva. A felvételeken itáliai, francia, német és magyar szerzők különféle műfajú darabjai szólalnak meg, változó előadói apparátussal. A Szombathelyi Énekegyüttest a Capella Savaria kíséri korhű hangszereken.

Karácsonyi orgonazene Karácsonyi barokk orgonazene

Karácsony ünnepe igen sok mű ihletője az orgonamuzsikában is. A gyülekezetekben együttesen énekelt korálok feldolgozásainak, illetve kifejezetten az ünnepre írt daraboknak egész sora bizonyítja ezt. A fenti két lemez ebből a bőséges választékból mutat be néhány művet. A „Karácsonyi barokk orgonazene” c. felvételen német mesterek korálfeldolgozásait hallhatjuk, a két lemezoldalt pedig egy-egy prelúdium és fuga zárja. A hangszer, melyen e művek megszólalnak, a szombathelyi Kálvária-templom orgonája, amiről előző számunkban már szóltunk.

A másik felvételen Gergely Ferenc játszik a budapesti Egyetemi templom orgonáján. Ez a lemez Bachtól a kortárs magyar zenéig nyújt válogatást.

J. S. Bach: Karácsonyi Oratórium

Bach 1734-ben írta azt a hat kantátát, melyeket együttesen nevezünk Karácsonyi Oratóriumnak. Az egyes kantáták a karácsonyi ünnepkör hat különböző napján szólaltak meg (Karácsony három napja, Újév, Újév utáni vasárnap, Vízkereszt), a szerző sohasem adta elő őket egyvégtében. Bach ebben a művében Jézus születésének Máté és Lukács evangéliumában leírt történetét dolgozza fel hat részben (Jézus születése, hirdetés a pásztoroknak, a pásztorok imádása, a névadás, a bölcsek Heródesnél, a bölcsek imádása). A nyitókórusok, a korálok és az áriák ezeknek a történeteknek a mondanivalójához kapcsolódnak.

A felvételen Karl Richter vezényli a müncheni Bach Kórust és a müncheni Bach zenekart. Az eredeti német szöveg magyar fordítását itt is megtaláljuk a három lemezes album mellékletében.

HIRDETÉS – REKLÁM – EGYEBEK

Boríték nélkül

{k1990414}

Tisztelt Szerkesztőség! • Tóth Lászlóné

Az Élő víz 3. számában egy rövid hír és egy rajz jelent meg az ózdi új imaházról, és az avatás időpontjáról. Néhány mondatban szeretném ismertetni, mi minden volt és van e kép mögött. Gyülekezetünk három évvel ezelőtt lelki látásban kapta meg, hogy „nyitott ajtót” ad az Úr új imaházunk építésére. Történt ez akkor, amikor országszerte, de különösen Ózdon, uralkodott a lelki sötétség.

A testvérek az elhatározás megvalósításához teljes erővel fogtak hozzá. Céljuk nem csodapalota volt, hanem egy megfelelő otthon a misszió részére.

1988. őszén került sor az alapköletételre. 1989. februárjában a Szentlélek ereje munkálkodott gyülekezetünkben, és egymás után nyertek keresztséget a testvérek általa. Tudtuk, ennek oka van. Szükségünk volt a bátorság ajándékára, mert megkezdtük utcai misszióinkat. Már az első alkalommal néhányan csatlakoztak is hozzánk. Később a CHRISMA együttes utcai és imaházi missziója nyomán még többen érdeklődtek. A szórólapok, valamint személyes beszélgetések, hívogatások során megnövekedett az istentiszteletek látogatottsága. Mind többen döntöttek Jézus Krisztus követése mellett. Egyre jobban kellett igyekeznünk az építéssel. Svédországi testvérgyülekezetünk segítségével öszre tető alá került az új épület, s a belső munkálatok is megkezdődtek. 1990. tavaszán teljes erővel készültünk az átadásra. Sok gond, probléma adódott munkánk során. Többször csodát tett az Úr, amikor majdnem leállt az építkezés pénz és anyag híján. Ő mindig indított testvéreket, gyülekezeteket, akik segítettek. Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani az építési adományokért, a gyors kölcsönökért minden testvérnek, gyülekezetnek.

A lelki munka ütemét és örömét fokozták az újabb utcai és színházi missziók. Több százan hallgatták az örömhírt az Ózd két legnagyobb művelődési házában rendezett alkalmakon. Az e munka segítésére újonnan szervezett 35 fős lelkigondozó csoportra nem kis feladat várt, amikor a hívogatóra 100–120 fő indult fel a színpadra. A missziós programok után újabb vágyakozók keresték az Úr útját. Júniusban 11 fő merítkezett be, decemberre újabb 15 fő készül.

Közben az atyafiak igen sokat dolgoztak, hogy elkészüljünk az imaház-avatás napjára. Ez a nap felejtethetetlen lesz számunkra. Együtt örvendeztünk építők, anyagiakkal támogatók és lelkiekkal bátorítók.

A legmeghatóbb a negyven éve Jézus útján járó testvérek hálaöngyöngyöje volt. Ők szemtanúi voltak az első bérelt helyiségtől a Tanácsköztársaság úti kis imaházépítési munkálatokon át a Bartók Béla úti új imaházig megtett küzdelmeknek. Őket fogjuk köszönteni 1990. november 25-én. 41 éve él Ózdon az Evangéliumi Pünkösdi Közösség.

Ózd, 1990. november 08.

Tisztelt Szerkesztőség! Kedves testvéreink Krisztusban! • Molnárné Édes Irén

Egy kissé megkésve, de nem elkésve!

Örömmel számolok be néhány sorban a komlói gyülekezet ideai munkálkodásairól, az Úr Jézus nálunk tett dolgairól!

1990. április 1-én bemenetési ünnepélyünk volt, melyen három testvér tett bizonyosságot arról, hogy az Úr Jézust elfogadta és követni akarja. Júliusban kétszer háromnapos evangélizációs alkalmunk volt, amelyen Romániából (Torda-Nagybánya) érkezett testvérek is részt vettek. A látogatók közül többen jelezték, hogy szeretnék elfogadni és követni az Úr Jézust. Úgy érezzük és látjuk, Isten reánk tekintett. Ébresztgeti azokat, akiket el fog készíteni a nagy találkozóra!

Bizonyosságot tehetünk arról is, hogy a közelmúltban Isten több beteget is meggyógyított a gyülekezet imájára! Dicsőség Istennek érte!

Szeretettel: Molnárné Édes Irén. Komló, 1990. október 26.

HUNGARIAN CONTINENTAL SINGERS

1991. nyarán (június 28 – augusztus 4) turnéra indul a Magyar Continental Singers zenei csoport, amely az amerikai Continental Ministries szervezet hazai kistestvére. Célunk a modern keresztény zenén keresztül életet megváltoztatni. Ha szeretnéd a zene eszközeivel Istent szolgálni, a nyaradat tartalmasan eltölteni, minden nap koncerten reménységet sugározni és sokat utazni, akkor pontosan Rád van szükségünk. Ha 16 és 28 év közötti vagy, ragadj tollat és azonnal írd a következő címre:

Hungarian Continental Singers 3530 Miskolc, Vörösmarty u. 60.

Nem lehetetlen, hogy Te is tagja leszel a világ legnagyobb zenei szervezetének. Keresünk fiú és lány énekeseket, hangszereseket (rézfúvós, dob, gitár, basszusgitár, fuvola, billentyűs hangszerek, szintetizátor), valamint technikusokat. Kérjük, hogy jelentkezésedet a megadott címre legkésőbb 1991. január 31-ig küldd el!

Szólj a barátainak is!

Hungarian Continental Singers

{k1990416}

Egyéb

Kadarkúton a nyári ifjúsági táborban készített riport mostanra égért második részét a következő számban közöljük. (a Szerk.)

Impresszum

Főszerkesztő: MAKOVEI JÁNOS

Szerkesztő: D. NAGY ANDRÁS

Szerkesztő Bizottság: PÁNCZÉL JÁNOS, PEREI MÁRTA, TELEGDI JÓZSEF

Borítóterv: LEBADA OVIDIU-TIHAMÉR

Tördelőszerkesztő: DÉNES FERENC

Kiadja az Evangéliumi Pünkösdi Közösség 1143 Budapest, Gizella u. 37. Telefon: 251-6987

Felelős kiadó: TÓTH LÁSZLÓ elnök

Kéziratot nem őrünk meg és nem küldünk vissza.

KERESZTREJTVÉNY

Keresztrejtvény

{k1990415}

VÍZSZINTES: 1. A Messiásról szóló egyik prófécia első része. Beküldendő sor 14. Fa része – visszafelé **15.** Régi nedű **16.** Kinek a vére kiált? **17.** Kötőszó **18.** Város, amelynek közelében Gedeon legyőzte az amálekítákat **19.** ... a szikla mindörökre **20.** Római katolikus **21.** Öröm része **22.** MTM **23.** Nagyon híres svéd pünkösdi személyiség nevének kezdőbetűi **24.** Egy betű híján ínycsemege **25.** A tetejére **26.** Csúnyán hangzik – de így is magyarul evő... **28.** Nehezen elfoglalt város Józsué idejében **30.** Fonal karikába gombolyítva **32.** Vállruha – szent öltözék **33.** Zsidó főember, aki Nehémiással együtt megpecsételte a szövetséget **34.** Semmittevő **35.** Országos Tanács **37.** Eliézer fia, Mózes unokája **38.**

Fájdalmas felkiáltás **40**. Egy betűvel spóroltunk, különben pazarlás **41**. A zsidó „Barjézus” görög neve **45**. ... tedd! Ne ide! **46**. Aki örökkévaló **47**. Isten előtt döntő fontosságú szolgálat **49**. Isten az igaz ... **50**. ... az árakat fölfelé **52**. SBST **54**. Svéd aprópénz **55**. Magas testhőmérséklet kevert betűi **56**. Egyik hegy Jeruzsálemben **57**. Hódos László **58**. ..., a barátom **59**. LT **60**. Órálok „szeme” **61**. Nem fontos fizetned, ... **63**. Dávid egyik hősének apja **64**. Az Ő neve a legdicsőségesebb **65**. ... Széchenyi István **70**. Kiejtett mássalhangzó **71**. Nagyon híres koreai lelkipásztor neve **75**. Névelővel, egy izraeli kisvárosé ... (H betű hiányával!) **78**. Meghatározott számú felmenő rokona **80**. A megpróbáltatás hegye (mutató névmással) az Ószövetségben **82**. Leeresztette a torkán **83**. ... együtt szívesen szolgállok az Úrnak **84**. ... tönkreteszi érdeinket is **85**. Nincs oda értem, de ...

FÜGGŐLEGES: 1. A Messiásról szóló egyik prófécia második része Beküldendő sor 2. Mutató névmás – visszafelé **3**. Betűt (fába) vagy utat ... **4**. Valaki megváltoztatja szavát, mint ez a bibliai férfi **5**. Mi mindent felfedezett az ember, még az ... **6**. Lovak irányítására szolgáló eszköz-e **7**. Férfi név becézve – visszafelé **8**. Jó hírt hozott az özönvíz idején **9**. Ki volt a budapesti Operaház tervezője? **10**. Mi jelzi ma is, hogy Isten megátkozta a termőföldet? Az ember ... **11**. Milyen a Jézus nélkül élő ember? **12**. Kötőszó – visszafelé **13**. Kettőzve gyermekcsemege **22**. A megszületett kisgyermek: ... **22/a**. Hol vagy ...? – visszafelé **25**. Róbert Gida **27**. ... jutott valaki **29**. ... nemzetiségű az Egyesült Királyságban **31**. Szülőt üldöző fiú a Bibliában – visszafelé **36**. Kosciusko ... utca van Budapesten az I. kerületben is **38**. E város kikötőjét használta Jónás, amikor menekült a feladata elől (névelővel) **39**. Nem régi angol főúr **42**. Ellenőrző szerv **43**. Zamat-e ez? **44**. ... begombolkozott **47**. Neki van ideje **48**. Egy múzsa a sok közül – visszafelé **50**. Török katona derekán volt **51**. Jónatán dédunokáját (bibliai személy) **53**. Veszélyes a faanyagra **55**. Bétel régi neve **66**. Tönkretette – régiesen **67**. Sámson ezen a helyen vert agyon ezer filiszteust – visszafelé **68**. ... nyalták fel Jézabel vérét **69**. Vigyáz a minőségre **70**. Régi magyar női név **72**. Valakinek a feleségét: ... **73**. „Aki ... örökségül nyer mindent...” **74**. A megtévesztés módja **76**. Valóban övé lenne? **77**. ... a dolgozó ember keze **79**. Hegy Efraim hegyiségében, ahol Józsuét eltemették (egyszerűen írva!) **81**. ANL

Figyelem! Az ékezeteket szükség szerint kell figyelembe venni!

Beküldendő:

vízszintes 1. és függőleges 1. sorok.

Beküldési határidő: 1991. január 31. (Élő víz 1143 Budapest, Gizella u. 37.)

A nyertesek közt könyvjutalmat sorsolunk ki!

Az előző számunkban megjelent rejtvény helyes megfejtése:

Vízs. 1.: ÉS MEGTELTEK MINDNYAJAN SZENTLÉLEKKEL

Függ. 1.: ÉS KEZDTEK SZÓLNI MÁS NYELVEKEN

Könyvjutalmat nyertek: Erdei Csaba János (*Békés*), Kiss Katalin (*Mezőberény*), Kusz Istvánné (*Dombóvár*)

{k19904D}